

Asia

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksessa (EU) N:o 1306/2013 säädetyn suorien tukien mukautusasteen vahvistamisesta kalenterivuodeksi 2017

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan parlamentilla ja neuvostolla on 30 päivään kesäkuuta 2017 asti aikaa hyväksyä komission ehdotus. Jos näin ei tapahdu, komissio vahvistaa mukautusasteen. Mukautusastetta voidaan muuttaa viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2017 lopullisten menoennusteiden perusteella.

Kalenterivuoden 2016 suorien tukien mukautusaste oli 1,35 %, kalenterivuonna 2015 1,39 %, ja kalenterivuonna 2014 1,3 %.

Suomen kanta (uusi)

Suomi suhtautuu myönteisesti asetusehdotukseen, jolla voimassaolevien rahoituskurimääräysten mukaisesti varmistetaan Euroopan unionin talousarvion noudattaminen ja kriisivarauksen muodostaminen.

Suomi pitää tärkeänä sitä, että suorien tukien leikkauksen lopullinen määrä asetetaan aiempien vuosien tapaan mahdollisimman nopeasti syksyllä 2017, jotta tukimaksatusten viiveiltä välttyttäisiin.

Pääasiallinen sisältö

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013, jäljempänä *horisontaaliasetus*, 26 artiklassa säädetään rahoituskurimekanismista, jota sovelletaan kun ennusteet osoittavat Euroopan unionin monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 2 vuotuisen enimmäismäärän ylittyvän jonain varainhoitovuonna.

Eurooppa-neuvoston kokouksessa 7 - 8 helmikuuta 2013 vahvistettiin monivuotista rahoituskehystä (2014-2020) koskevat päätelmät. Lisäksi todettiin tarve sisällyttää monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeeseen 2 maatalousalan kriisivaraus, jonka tarkoituksena on mahdollistaa tuki maataloustuotteiden tuotantoon ja jakeluun

vaikuttavissa merkittävissä kriiseissä. Asiasta säädetään horisontaaliasetuksen 25 artiklassa.

Komission ehdotuksen tarkoituksena on ottaa kalenterivuosien 2013 - 2016 tapaan käyttöön rahoituskurimekanismi kalenterivuonna 2017, jotta varmistetaan kriisivarauksen edellyttämän määrän (459,5 miljoonaa euroa) käyttöön saaminen. Leikkaustarve rajoittuu kriisivarauksen määrään, koska komission varainhoitovuoden 2018 talousarvioesitystä varten tekemät ensimmäiset talousarvioennusteet suorista tuista ja markkinoihin liittyvistä menoista ovat osoittaneet, että vuotuisten maksujen enimmäismäärä ei tule ylittymään. Näin ollen myös arvioitu leikkausprosentti noin 1,39 (1,388149) vastaa varainhoitovuoden 2017 tasoa ja jää pienemmäksi verrattuna varainhoitovuonna 2014 toteutettuun lopulliseen leikkaukseen eli 2,45 prosentin leikkaukseen.

Komission ehdotuksen mukaan viljelijöiden kalenterivuonna 2017 jättämien tukihakemusten perusteella myönnettävien suorien tukien määriä mukautetaan eli vähennetään lineaarisesti 459,5 miljoonalla eurolla eli noin 1,39 prosentilla 2 000 euron ylittävältä osalta kriisivarauksen kattamiseksi. Vähennystä sovelletaan toisen kerran Bulgariassa ja Romaniassa. Vähennystä ei sovelleta Kroatiassa, koska sen osalta säädetään rahoituskurin soveltamisesta vasta myöhemmin.

Yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 8 artiklan mukaan rahoituskurin soveltamisrajana käytetään 2000 euroa. Vastaavaa soveltamisrajaa käytettiin jo kalenterivuonna 2013. Horisontaaliasetuksen 26 artiklan mukaan se osa maatalouden kriisivarauksen rahoituksesta, jota ei käytetä tietyntyyppisellä varainhoitovuonna, tullaan palauttamaan takaisiin suorien tukien rahoitukseen.

Kalenterivuonna 2015 mukautetut määrät tullaan palauttamaan kokonaisuudessaan aiempien vuosien tapaan. Palautus kohdistuu kalenterivuonna 2016 suoria tukia saaville uuden mukautuksen piirissä oleviin suorien tukien saajiin. Asiasta säädetään varainhoitovuodelta 2016 siirrettyjen määrärahojen takaisinmaksusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 26 artiklan 5 kohdan mukaisesti annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2016/2073. Suomelle palautettava määrä oli noin 6 miljoonaa euroa ja se maksetaan viljelijöille kesällä 2017. Palautus viljelijöille oli suoritettava viimeistään 15 päivänä lokakuuta 2017.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artikla 2 kohta
Yhteispäätösmenettely Euroopan parlamentin kanssa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Käsittelevä valiokunta on maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta.
Raportoijaa ei ole nimetty.

Kansallinen valmistelu

Maatalous- ja elintarvikejaosto (EU18) 11.4.- 13.4.2017 (kirjallinen menettely).

Eduskuntakäsittely

Asiasta lähetetään E-kirje eduskunnalle.

Varainhoitovuoden 2014 rahoituskuria koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusluonnoksesta lähetettiin eduskunnalle E-kirje 35/2013 vp.

Annettu lausunto: MmVL 12/2013 vp.

Varainhoitovuoden 2015 rahoituskuria koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusluonnoksesta lähetettiin eduskunnalle E-kirje 62/2014 vp.

Annettu lausunto: MmVL 25/2014 vp.

Varainhoitovuoden 2016 rahoituskuria koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusluonnoksesta lähetettiin eduskunnalle E-kirje 2/2015 vp.

MmVL 10.5.2015: Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.
Valtiovarainvaliokunta 12.6.2015: Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Varainhoitovuoden 2017 rahoituskuria koskevasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusluonnoksesta lähetettiin eduskunnalle E-kirje 25/2016 vp.

MmVL 19.5.2016: Päätös ja kannanotto. Valtiovarainvaliokunta 20.4.2016.
SuV:n päätös 20.5.2016: Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokunnan kannanoton tiedoksi valtioneuvostolle.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Euroopan unionilla on yksinomainen toimivalta unionin maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, joista on säännelty unionitasolla. Kansallinen lainsäädäntö kuitenkin täydentää Euroopan unionin lainsäädäntöä silloin kun unionin säännökset sisältävät jonkin asian osalta ainoastaan vähimmäisvaatimukset tai unionin lainsäädännössä on annettu valta säätää jostakin asiasta tarkemmin kansallisella tasolla. Lisäksi kansallinen lainsäädäntö käsittää säännökset EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikassa toimivaltaisista viranomaisista ja toimielimistä.

Tukialuekohtaiset tukitasot on vahvistettu vuosittain valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) nojalla.

Taloudelliset vaikutukset

Tarkkoja arvioita rahoituskurileikkauksen vaikutuksista ei voida vielä esittää, koska komission esittämä leikkausprosentti on valmistelun tässä vaiheessa vielä suuntaa antava ja vaikutukset tilatasolla konkretisoituvat vasta kuluvan vuoden tuotannon laajuuden perusteella. Alustavasti voidaan kuitenkin arvioida, että 2000 euron tilakohtaisella alarajalla leikkaus olisi Suomessa kokonaisuudessaan noin 6 miljoonaa euroa.

Komissio laatii päivitetyn menoennusteen varainhoitovuodelle 2018 lokakuun 2017 alussa (ns. maatalouden oikaisukirjelmä). Sen perusteella tultaneen asettamaan mukautuksen lopullinen suuruus.

Mukautus ei välttämättä jää lopulliseksi, koska aiempina vuosina mukautetut määrät on palautettu seuraavana vuonna mukautuksen piirissä oleville. Tämä on sinänsä myönteinen asia. Komissaari Hoganin pyyntöön yksinkertaistamishdotuksista annetuissa vastauksissa ja yleisen varainhoitoasetuksen (ns. Omnibus-asetus) käsittelyn yhteydessä suurella määrällä jäsenmaita oli kuitenkin ehdotuksia tämän monimutkaisen leikkaus- ja palautusprosessin yksinkertaistamiseksi.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Ehdotus koskee Euroopan unionin talousarvion toteuttamista, josta on säädetty voimassa olevan horisontaalasetuksen 25 ja 26 artiklassa, joten toissijaisuusperiaatteen soveltaminen ei tule kysymykseen.

Yleisen varainhoitoasetuksen (ns. Omnibus-asetus) yhteydessä esitetään 26 artiklassa (rahoituskuri) muutoksia, jotka poistaisivat Euroopan parlamentin ja neuvoston toimivallan rahoituskuriin liittyvien asetusten antamisessa. Komission toimivallassa olisi säätää rahoituskurista viimeistään 30 päivänä kesäkuuta sekä mahdollisuus muuttaa mukautusmäärää 1 päivään joulukuuta asti.

Asiakirjat

COM(2017) 150 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

MMM, Mirja Kiviranta, mirja.kiviranta@mmm.fi, puh. 040 7040 555

EUTORI-tunnus

EU/2017/0822

Liitteet

Viite

Asiasanat	Euroopan maatalouden tukirahasto, jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalouden markkinajärjestelyt, maatalous, maataloustuki, maataloustuotteiden menekinedistäminen, yhteinen maatalouspolitiikka
Hoitaa	MMM, OM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, LUKE, MAVI, SM, STM, TEM, TH, TULLI, UM, VNEUS, VNK, YM
